

Voorontwerp Centrumvisie

Woordvoerders:

fracties: D66: J.E.M.G. Göbbels; Hart voor Hilversum: W. Mulder; VVD: J.P.H.M. van Gilse; SP: P.H.J.R. van Rooden; PvdA: D. Heidbuurt; CDA: W.D.C. Klaassen; GroenLinks: J. Kastje; ChristenUnie: W.M. Brands; Hilversum1: M. Eerenberg; Leefbaar Hilversum: H.P. Blok.

College: F.G.J. Voorink, wethouder.

Ambtelijke ondersteuning: mw. M. Drost.

De **voorzitter** wijst erop dat het gaat om een advies aan de raad over het vrijgeven van de concept Centrumvisie voor inspraak. Als de raad daarmee op 13 mei akkoord gaat, zal die op 21 mei worden gepubliceerd, waarna die opnieuw in het najaar ter vaststelling aan de raad zal worden voorgelegd.

GroenLinks herinnert aan een begin 2012 raadsbreed aangenomen motie over een centrumvisie, die antwoord moest geven op een aantal problemen, zoals leegstand, ruimtelijke kwaliteit en versnipperde cultuur. Het gaat in het kort om het definiëren van een binnenstedelijke opgave. Het antwoord was om tot een helder profiel voor het centrum te komen waarbij de benadering geldt dat pleinen centraal staan als gebieden waar mensen willen zijn. De vraag is of het voorontwerp voldoet aan de gestelde verwachtingen. De vraag is ook of het risico is dat het gaat om een beschrijving van wat er is en nog niet of onvoldoende van wat Hilversum wil zijn. De identiteit bestaat uit contrasten. Er zijn allerlei stijlen en de vraag is wat de juiste focus is.

GroenLinks vindt Hilversum een tuinstad van de 21^e eeuw. Die tuinstad zegt iets over groen, duurzaam en fijn wonen. De 21^e eeuw zegt iets over media en cultuur. Dat is de Hilversumse identiteit. Als men daarop doorbouwt, dan heeft men iets, maar de fractie mist dat en is dus nog niet overtuigd. Voor de pleinen is hoofdstuk 3 belangrijk. De centrale vraag is wat men echt wil wat het centrum is: het gebied waar het moet gebeuren, waar men wil dat mensen zijn en waar er reuring en onderscheid zijn. Het gaat daar om horeca, detailhandel, media en cultuur. Het voorontwerp duidt verschillende kerngebieden aan. Het plaatje tussen de bladzijden 19 en 21 zegt iets over de huidige situatie, maar nergens staat iets over wat de gewenste situatie is.

Het plaatje tussen de bladzijden 13 en 15 is eigenlijk waarom het gaat. Het gaat om het Stationsgebied, het Langgewenst, de Kerkbrink, het Herenplein, de Bussumerstraat en de Herenstraat. Gezien allerlei ontwikkelingen, zoals webwinkels, wil men dat de schaarse winkels die overblijven zich concentreren. De horeca zou zich niet moeten uitspreiden over de Havenstraat en dat moet men ook durven benoemen. Het is dus nodig om echt keuzen te maken. Het scherper kiezen voor een kerngebied is wat GroenLinks in het voorontwerp mist, evenals het Herenplein als cultuurplein. Het collegeprogramma vermeldt dat in de Centrumvisie de mogelijkheden van het Herenplein als een cultuurplein zouden worden onderzocht en terugkomen. Daar waar de gemeente zich inzet op het Stationsplein, het Langgewenst en de Kerkbrink worden particuliere initiatieven tot verbetering ondersteund in plaats van dat de gemeente zelf een actieve rol pakt. Dat vindt GroenLinks heel erg jammer.

De **SP** ziet op bladzijde 23 van het voorontwerp Centrumvisie staan dat er rondom het filmtheater een daadwerkelijk cultuurplein kan ontstaan.

GroenLinks was daar nog niet aangeland en vindt het jammer dat de gemeente niet zelf de actieve rol pakt. Cultuur mag steviger ruimtelijk geprogrammeerd terugkomen en op dat punt mist zij een inzet. Rondom het filmtheater is vermeld dat er daar een dergelijk plein 'kan' komen en dat zegt iets over de ambitie. Cultuur en centrum kunnen elkaar versterken.

In concentratiegebieden horeca en detailhandel mag men van GroenLinks scherper kiezen om spreiding te voorkomen. In Roosendaal is gekozen voor het expliciet geld stoppen in daar waar men wil dat het gebeurt. Dat past bij de benadering die GroenLinks voorstaat. In Roosendaal is gezegd het centrum op gewenste plekken interessant te maken. De gebieden buiten het kerngebied worden daar losgelaten en daarin wordt niet geïnvesteerd. Die benadering spreekt de fractie aan.

20- tot 40-jarigen is de leeftijdscategorie waarin creatieven tot ontplooiing komen en wat dat betreft mag er een zwaardere inzet zijn op wonen in het centrum, wat voor de fractie ook een verdere verdichting mag betekenen. Uiteraard met kwaliteit en groen.

Dat ook gestreefd wordt naar een betere bereikbaarheid en comfort voor de auto is tot daar aan toe, maar dat geldt tot de centrumring. Daartegenover zou een keuze voor het verder autoluw maken van

het centrum moeten staan. Daarbij denkt de fractie vooral aan het meer autoluw worden van de Bussumerstraat en de Herenstraat.

Bij tweerichtingsverkeer op de Emmastraat en de Schapenkamp kan de fractie zich iets voorstellen, vooral omdat dat een ontlasting van de binnenring vanaf het Langgewenst betekent, maar anderzijds vindt zij dat de omleggen van de ring richting het Stationsgebied en het Langgewenst en de keuze bij de kleine spoorbomen verder onderbouwd moet worden.

Een belangrijk hoofdstuk betreft organisatie. Er komt een uitvoeringsprogramma. Voor het in de zomer gewenste debat is het belangrijk wat men eerst en later wil doen en dat staat niet in het voorontwerp, waarmee de fractie moeite heeft.

Prioriteiten van GroenLinks zijn het Herenplein als cultuurplein, het onderzoek naar verdere verdichtingsopties bij wonen en het bezien van het verkopen van parkeergarages, waardoor de gemeente verliezen kwijtraakt.

De fractie gaat het om betrokkenheid en het creëren van eigenaarschap bij dat wat er gebeurt. Er begint een stadsdebat en daarna volgt een inspraakperiode waarover GroenLinks meer wil horen. Zij hoopt dat dat geen traditionele inspraakperiode is.

De **SP** kon niet vinden waar en wanneer de centrumbijeenkomst over de Centrumvisie in mei plaatsvindt en is daarnaar benieuwd. Belangrijk is namelijk dat bewoners, bezoekers en betrokkenen bij het centrum zich straks kunnen uitspreken. Het is goed dat de wethouders het centrum ingaan om met mensen in gesprek te gaan.

Wat betreft tweerichtingsverkeer op de Emmastraat zijn er zorgen vanuit bewoners, gezien het verkeer en de geluidsoverlast. Draagkracht van bewoners is belangrijk. In het centrum is er op plekken geen goede vertegenwoordiging van bewoners. Een te vormen bewonerscommissie moet de meerderheid bewoners vertegenwoordigen. Ook moet men rekening houden met verschillende wijken waarvan bewoners allemaal hun eigen mening hebben. Wellicht kan de gemeente daar iets loskrijgen, kunnen mensen zich per wijk verenigen en zich over zaken uitspreken. Het deel van het voorontwerp over burgerparticipatie behoeft dus aanscherping.

De algemene indruk van de SP over het document is dat het een mooi stuk is. Er is een focus op ondernemen en dan kan men ambitieus zijn: het toewerken naar de top 100 van mkb-vriendelijke gemeenten. Ook vindt de fractie het een prima idee om historische panden te beschermen. De vraag is wel welke lijst het overzicht van 50 panden betreft en of de Gooische Herberg daarop staat. Het is ook goed om te zien dat er ruimte komt voor participatiebanen en minder regelgeving. Die ideeën ondersteunt de SP allemaal.

Winkels en horeca wil het college in het centrum concentreren en buiten het centrum afbouwen. De winkelcentra Riebeeck en Seinhorst opheffen verwacht de SP niet, maar ook in de gebieden rondom het centrum zal er daartegen tegenstand zijn. De ondernemersvereniging Havenstraat ziet niets in de afbouw van de Havenstraat als winkelstraat, maar wil die straat wat meer op de kaart zetten. Wellicht kan de wethouder met bewoners aldaar gaan praten. Gevraagd wordt daarom wat de wethouder bedoelt met afbouw buiten het centrum.

GroenLinks vraagt wat de SP zich voorstelt bij het centrum, of zij durft te kiezen voor concentratie en wat dat voor haar betekent.

De **SP** denkt dat men altijd voor keuzen komt te staan. Hilversum bestaat uit meer dan een centrum. Er is een aantal aanloopstraten. In de Havenstraat zijn er kansen en er is daar ook de wil om te bouwen aan een rijke schakering van ondernemingen. Het lijkt jammer om dat streven te laten liggen. Ook wil de gemeente wonen in het centrum profileren.

Wonen boven winkels is een leuk idee en het is goed dat het in het stuk staat. De Centrumvisie hoeft daartoe niet meteen oplossingen aan te bieden. Het is echter bijna onmogelijk om wonen boven winkels te faciliteren als het nodig is om daarvoor door een winkel te lopen om bijeen woning te komen.

GroenLinks blijft op hoofdlijnen discussiëren, wil een verdere verdichting voorstaan en is voor meer wonen in het centrum. Er wordt nu beter gekeken naar de parkeernorm. De fractie herhaalt haar vraag of de SP daar tot concentratie wil komen. Door vast te houden aan de Havenstraat gebeurt dat niet. Het is goed als ondernemers zelf iets van de Havenstraat te maken, maar het gaat om de inzet van de gemeente op problemen in de komende vier tot tien jaar. Daarvoor is het nodig te kiezen, wat de SP nog niet doet.

De **SP** constateert dat GroenLinks dat vaststelt. De fractie vraagt om toelichting op het idee van het oprichten van een gilde. Eveneens wil zij meer weten over de cultuurhub en een pandenbank.

De centrummanager wordt samen met centumpartijen aangesteld en gevraagd wordt of het een gemeentelijke medewerker is. Ook wil de fractie weten of de acquisiteur dezelfde is als de centrummanager en of die gaan samenwerken.

De **ChristenUnie** is blij met het voorliggende stuk en dat het nu zal gaan over de toekomst van het centrum. De opzet is de goede aanzet, maar wel zijn er nog vragen en wensen op hoofdlijnen.

De fractie informeert naar de positie van de Centrumvisie ten opzichte van de Structuurvisie en de Verkeersvisie en of de Centrumvisie dezelfde horizon heeft of voor de korte of lange termijn is. De vraag is dus wat waar wordt besloten.

De ChristenUnie benadrukt groen en duurzaamheid, welke elementen op dit moment onvoldoende in het stuk staan. Dat mag prominenter, juist omdat ze kunnen helpen om het centrum sfeervol, aantrekkelijk en uniek te maken.

Aan het voorkomen van leegstand is de afgelopen jaren te weinig gedaan. Er is te veel winkelruimte en de fractie is voor een compact centrum. Dat vraagt om moeilijke beslissingen die met partijen genomen moeten worden. De gemeente moet daartoe structureel in gesprek gaan met de eigenaren van panden om te bezien of er alternatieve bestemmingen zijn en of verplaatsing richting het centrum mogelijk is.

Bij bereikbaarheid zet de ChristenUnie vraagtekens, met name omdat de Centrumvisie heel erg een autoplan is. De vraag is waarom maatregelen nodig zijn om het centrum bereikbaar te maken. Aan elektrisch vervoer, de fiets en het openbaar vervoer is verder onvoldoende aandacht besteed. Het gaat ook om fietsroutes naar het centrum toe, ook om het fietsgebruik door te laten groeien. Over openbaar vervoer staat slechts aangegeven dat het HOV komt en de bus weg van de Kerkbrink moet. De fractie wil echter weten hoe het centrum vanuit de wijken en omliggende plaatsen via het openbaar vervoer bereikbaar blijft.

Tot slot doet de fractie een praktische oproep en pleit zij in het kader van evenementen voor het halen van The Passion naar Hilversum, welk evenement in een mediastad goed zou passen.

GroenLinks verzoekt de ChristenUnie eerst een kader voor het evenementenbeleid vast te laten stellen dat het centrum versterkt en wil waken voor het benoemen van allemaal losse evenementen.

De **ChristenUnie** ziet Serious Request als mogelijk evenement genoemd staan en heeft daarom The Passion als heel geschikt ander evenement genoemd. GroenLinks heeft een wens van het Herenplein ingebracht.

GroenLinks repliceert dat de wens van het Herenplein is gebaseerd op een verhaal en een visie. De fractie hoopt dat de wethouder nu snel werk maakt van een evenementenbeleid.

De **ChristenUnie** hoort heel graag van de wethouder wat hij vindt van het naar Hilversum halen van The Passion.

D66 complimenteert de wethouder met het helder geschreven stuk en begrijpt dat niet alles compleet kan worden uitgewerkt. Er is ook eerder een eindeloze reeks plannen geweest die nooit is uitgevoerd. De fractie wil graag breken met die traditie en toewerken naar het steken van de schop in de grond. Eerst staat de fractie stil bij de visie die een stip aan de horizon schetst. Een integrale visie op het Stationsgebied staat D66 ook voor het Langgewenst voor. Er is daar weinig ruimte, er zijn problemen met het verkeer, er is een verstopt liggende Vorstin en een verouderd wooncomplex en de vraag is welke stip daarvoor aan de horizon staat.

Nu is het moment om daarover na te denken en datgene wat er gerealiseerd kan worden niet zo te doen dat het onmogelijk wordt om op termijn wensen of nodige zaken te realiseren, zoals een parkeergarage onder het Langgewenst. Slim zijn is voorkomen dat er blokkades zijn en dubbele kosten gemaakt worden. Dat heeft te maken met samenhang gericht op de omgevingskwaliteit. Die heeft ook alles te maken met mobiliteit. Alle ruimtelijke aan- en inpassingen zijn cruciaal voor het inhoud geven van die omgevingskwaliteit. Daarbij geldt ook het trefwoord gastvrijheid/bereikbaarheid. De vraag is wat de status is van de vermelde onderzoeken: moeten ze nog plaatsvinden of zijn ze al uitgevoerd en welke zijn de effecten daarvan om in te schatten hoe samenhang te optimaliseren is?

Een kernwoord van de raad is sfeer en belevingswaarde. In dat verband is de mate van verstening geadresseerd en de wens is om die terug te dringen. Ook D66 vindt dat er meer vergroening nodig is en het liefst heeft zij genereus groen dat mooi en functioneel is en aansluit bij de klimaatbestendigheid en duurzaamheid. De fractie denkt aan stadstuinen, bomen bij de entree van het Station en een mogelijke verbinding tussen de oude begraafplaats en de kerktoeren in Torenstraat. De groene loper in de Emmastraat is laaghangend fruit dat snel te realiseren is. Gevraagd wordt of het college die mening deelt. Ook gaat het om de mate van verstening en materiaalkeuze. Wellicht is het desinvestering om alle materialen weer te vervangen. Men moet ook vooruit denken. Hilvertshof is in 2016 klaar en de vraag is wanneer dan de Groest wordt aangepakt met een eventueel nieuw profiel.

Op het Place de la Concorde in Parijs is voldoende licht, maar staan geen lichtmasten. De vraag is dus of er op het Langgewenst lichtmasten nodig zijn. In Rome zijn er pleinen die eeuwigdurend zijn. Een verdiepingsslag maken naar wonen zou mooi zijn in termen van kwantificeren en lokaliseren.

Een niet geconcretiseerd punt is de Eurobioscoop. Wellicht is het mogelijk om dat pand als erfgoed te behouden langs de weg van transformatie met een sluitende exploitatie.

Vervolgens gaat de fractie in op het monitoren van de voortgang en het bewaken van de hoofdlijnen. De meetpunten voor succes moeten gedefinieerd worden. Een voorstel zou zijn om te bezien hoe dat in Haarlem met de City-index is gebeurd. Daar is op verdienvermogen, stadskwaliteit, vestigingsklimaat, arbeidsmarkt en bereikbaarheid een scorelijst gedefinieerd.

Een ander punt is het in het leven roepen van een commissie Omgevingskwaliteit. De in 2018 van kracht wordende Omgevingswet staat het toe dat gemeentelijke monumentencommissies worden vervangen door een gemeentelijke adviescommissie voor omgevingskwaliteit die een bredere integrale opdracht kan krijgen. Dat is een kans die de gemeente zou kunnen grijpen.

GroenLinks kan zich wel iets voorstellen bij een bredere opdracht. Nog niet zo lang geleden was er aan de hand van beschermde dorpsgezichten een discussie over hoe ver de arm van welstand reikt. Wat GroenLinks betreft is dat te ver en zij vraagt hoe ver de Omgevingscommissie wat D66 betreft zou moeten reiken.

D66 meent dat die commissie voor complexe projecten is en gaat over hoofdlijnen. Men zou daarbij ook een stadsbouwmeester 2.0 kunnen aanstellen die het detailniveau overstijgt. Het gaat om de samenhang van de stad als zodanig.

GroenLinks begrijpt dat D66 een welstandstoetsing op hoofdlijnen onderschrijft, wat die Omgevingscommissie ook zal doen.

D66 bevestigt dat. Het coalitieakkoord 'Draagvlak en daadkracht' kondigt de inrichting van een bestuurswerkgroep voor de binnenstad aan om zo via bestuurlijke vernieuwing focus op de resultaten tastbaar en zichtbaar te laten zijn. Ook in de Sternota staat het voornemen bij het concrete punt centrum. De vraag is om de bestuurswerkgroep deel van de organisatie te laten uitmaken en daartoe met een uitgewerkt voorstel te komen.

Het bestemmingsplan is belangrijk, voor de parkeernorm, maar ook voor de bouwhoogte, beeldbepalende en monumentale gebouwen en de hoeveelheid horeca.

Het stuk is ter advisering aan de raad, maar de fractie vindt dat het gaat om een advies aan het college.

Hart voor Hilversum complimenteert de wethouder die het multiplexe gebied van het centrum gaat aanpakken. Het is een kunst om alle ingrediënten zodanig bij elkaar te brengen dat de beoogde hoofddoelen van een aantrekkelijk winkelbestand, een gevarieerd cultureel aanbod en goede uitgaansvoorzieningen worden gehaald.

De Centrumvisie ziet de fractie daarvoor enerzijds als een integrerend kader voor nieuwe ontwikkelingen en anderzijds als de eerste fase van de trechter die uiteindelijk tot een herlevend centrum gaat leiden.

Daarmee is enerzijds heel erg veel gezegd, maar anderzijds kan men bezien welke ruimte er is en wat het document aan teksten en beelden heeft opgeleverd. Wat de fractie betreft is er te veel tekst voor een voorontwerp en die geeft enorm veel aanleiding tot heel veel discussie. De vraag is of de wethouder zich dat heeft gerealiseerd. Als een dergelijk stuk naar Hilversum toe gaat met vrij weinig focus gaat het om een uitnodiging aan iedereen om mee te denken. Enerzijds is dat mooi, maar dat levert het college ook heel veel werk op. Het zou daarom mooi zijn als het college een aantal heldere structurele elementen weggelegd zou hebben. In de plaatjes bij bladzijde 20 wordt de helderheid van de visie gemist. Meer helderheid is nodig over de relatie tussen het Gooilandplein enerzijds en het marktplaats anderzijds als dragende as voor het gehele gebied, in tegenstelling tot het Keiplein, de Kerkbrink en het Station. Over het Gooilandplein is gezegd dat het vergroent, maar het is onbekend hoe de hoeveelheid auto's om te zetten is in een beëindiging van zo'n dragende structuur.

Mooie punten zijn het herstel van de bestaande architectuur, wonen boven winkels en het verdwijnen van de muziekkapel op de Kerkbrink. Mooi is ook het kijken naar samenhang van de gebieden. Ook is het goed dat het Oosterspoorplein is meegenomen als een kenmerkend pleingebied. Dat betekent dat het Stationsgebied niet als een grens wordt gezien, maar als een gebied, zowel aan de oost- als de westzijde.

De fractie stelt vervolgens een vraag over de combinatie van het Gooilandplein als verblijfsplein en als verkeersplein. De ambivalentie tussen stedelijk en dorps gebied zou moeten verdwijnen door gewoon de naam Hilversum te gebruiken. Over leegstand zou een gesprek moeten volgen met vastgoedeigenaren om eigenaren elkaar te laten motiveren om leegstand op een andere manier aan te pakken. Niet overal moet men horeca inzetten.

Hart voor Hilversum is blij met het goede contact met het stadsfonds. Ook de fractie mist de planning en de prioritering van activiteiten.

Er gebeurt ontzettend veel en er is een website, maar ook met bewoners buiten het centrum moet op een actieve manier contact worden gezocht. Dat zijn namelijk de hoofdgebruikers naast de regionale functie die Hilversum heeft. Dat kan bijvoorbeeld met krantjes en verwijzingen naar internet.

Er is een budget van € 1,5 miljoen gereserveerd voor de ontwikkeling en uitvoering van de Centrumvisie en gevraagd wordt hoe dat budget onder druk komt te staan door het vrijmaken van € 3 miljoen voor het sociaal domein.

Tot slot wil Hart voor Hilversum meer ruimte zien voor humor en ludieke actie in plaats van de schermen, waar alleen reclame en een beetje informatie op lijkt te komen, wat volgens de fractie niet is waarop de Hilversummer zit te wachten.

De **PvdA** is ontzettend blij met de Centrumvisie. Eerder had de fractie al aangehaald dat er een heel goede visie is, waarvan al punten uitgevoerd worden. Het is eigenlijk alleen een kwestie om het programma in punten op te schrijven. Dat is gebeurd met 44 pagina's tekst eromheen. Het geheel kan zo snel mogelijk in inspraak gebracht worden.

Herbestemming van straten en de aanpak van leegstand blijven heel vaag. De Havenstraat en de Vaartweg zijn bijvoorbeeld niet genoemd. Men zou goed moeten vermelden wat men daarmee voornemens is. In contrast daarmee is de Emmastraat heel concreet aangegeven: een tweebaansweg daarvan maken. Door de mate van concreetheid van het ene plan en de abstractie van het andere plan is er de vrees dat daaruit prioriteit naar voren komt en het risico ontstaat dat de Centrumvisie een verkeersplan wordt.

Vervolgens wil de fractie een visie op het cultuurplein hebben. De PvdA vreest dat er in het centrum gezien de ontwikkelingen met Theater Achterom en de discussie met wethouder Jaeger daarover helemaal geen aandacht meer zal zijn voor cultuur.

Al twee maal eerder is geprobeerd met heel grootschalige plannen het centrum een nieuwe stijl te geven, wat niet is gelukt. De fractie wil daarom weten of voldoende is gekeken naar lessons learned in het verleden. Waarom is het toen mis gegaan waardoor een heel grote diversificatie in het centrum is opgetreden? Daarnaast wil de PvdA de prioritering weten die er nu niet is. Tevens vreest de fractie voor het krijgen van de overhand van het concrete aspect. Dat zou jammer zijn vanwege de kans om leegstand aan te pakken, aan herbestemming te doen en te zorgen voor meer betaalbare woningen in het centrum.

De **VVD** complimenteert de wethouder en zijn medewerkers die in korte tijd veel hebben gedaan en een prachtig document hebben geproduceerd. Ook stakeholders, zoals belanghebbenden, experts, vastgoedeigenaren en inwoners zijn betrokken. Er is heel veel gestart, de website is er en het zou mooi zijn dat het geheel uitmondt in een stadsdebat.

De **VVD** is al tien jaar lang bezig om het centrum meer onder de aandacht te krijgen en heeft te hoop gelopen tegen de teloorgang van het centrum met de iconen en landmarks in Oost. Nu ligt een mooi en concreet plan voor met heel veel herkenbare punten.

Het gaat om het beschermen van mooi en beeldbepalende panden en ensembles. Ook gaat het om een compact kernwinkelgebied, ruimtelijke kwaliteit groen en pleinen met een eigen karakter. Dat is verscheidenheid waarmee de **VVD** heel blij is.

De fractie is benieuwd hoe het stuk zich verhoudt tot de inspraak over het Langgewenst, dat een apart traject is. Zij pleit ervoor af te zien van hoogbouw tot 45 meter hoog. De boomgrens is voor de **VVD** hoog genoeg.

Vlak voor de verkiezingen zijn nog een aantal pleintjes en brinkjes opgeknapt en het is een gemiste kans dat er toen niet nog beter over is nagedacht. Nu leest de fractie dat het college die vormtaal ook op andere plekken wil doorzetten. Dat gaat de **VVD** te hard en wat haar betreft zal er voor de langere termijn een mooi handschrift voor het centrum ontwikkeld worden. Een nieuw profiel voor de Groest kan de fractie volgen, maar zij wil daarover ideeën ontwikkeld zien voordat het college met het Langgewenst aan de slag gaat.

De **VVD** heeft bij motie aangedrongen op het snel beschermen van panden en ensembles en daarbij niet te wachten op het bestemmingsplan. De fractie vraagt hoe het college dat voor zich ziet. Met het als uitgangspunt nemen van de oorspronkelijke karakteristiek is de **VVD** heel blij. Hilversum moet het namelijk niet hebben van een nog modernere uitstraling dan Almere, maar zij moet goed kijken naar de sfeer in historische stadscentra. De fractie beveelt het college verder aan goed te kijken naar oude foto's van het groen in het centrum.

Wat winkelen betreft is het voor de fractie belangrijk om een keuze te maken voor een compact centrum. Dat is wat de **VVD** betreft het voetgangersgebied. De fractie ziet de Herenstraat niet als een winkelstraat. Het die straat betrekken bij het kernwinkelgebied betekent het groter maken daarvan.

Wel zijn er kwaliteiten voor het Herenplein, maar niet als kernwinkelgebied.

De **SP** vraagt wat de **VVD** vindt van de mogelijkheden voor Havenstraat.

De **VVD** wil alle inzet laten plegen in het kernwinkelgebied en niet in de aanloopstraten. Daar kunnen leuke verrassingen plaatsvinden. Dat is ook een goede kwaliteit. Effort pleegt men in het centrum en daar stimuleert men tegengang van leegstand. De Havenstraat moet niet actief wegbestemd worden.

GroenLinks attendeert erop dat er meer aanloopstraten zijn en vindt het niet goed op bepaalde casussen te focussen. Ook de **SP** moet durven kiezen.

De **VVD** vindt gastvrijheid een kernbegrip voor het centrum van Hilversum, waar mobiliteit bij hoort, zeker als men een regiofunctie wil handhaven. Grotendeels gaat het om automobilititeit, wat niet wegneemt dat men wil dat zoveel mogelijk mensen met de fiets komen. Bereikbaarheid en goede parkeervoorzieningen zijn dus heel belangrijk. Dat aspect van automobilititeit mag daarom prominenter in het stuk komen te staan.

GroenLinks vraagt of de **VVD** het ermee eens is om niet te willen stimuleren dat er meer autoverkeer op de binnenring komt.

De **VVD** stelt dat bereikbaarheid betekent dat parkeervoorzieningen rond het centrum goed en makkelijk bereikbaar zijn. Nu hoort zij mensen van buiten Hilversum en uit de Meent dat het een ramp is om in het centrum te komen. De fractie wil vaart maken en is blij met wat er voorligt.

Het **CDA** stelt dat het rapport haar niet heeft kunnen inspireren. Er staan heel veel voorstellen in en daaruit kan worden gekozen. Er staan dingen in die dit jaar nog te realiseren zijn, maar ook zaken waaraan de kwalificatie luchtfietserij kan worden verbonden. Enigszins een perspectief van te besteden geld waarmee bepaalde dingen zouden kunnen gebeuren was goed geweest. Het is echter nog lang niet de tijd om met prijskaartjes te strooien. In het rapport staan vrij vaak dingen die gaan om het veranderen als dat het gaat om het verbeteren van de kwaliteit. Het grootste voorbeeld is het Gooilandplein, dat volgens het **CDA** bijna niks is en ook nooit wat zal worden. Desondanks worden er drie alternatieve verbouwingen van het Gooilandplein voorgesteld.

Dat zijn compleet andere plannen ten opzichte van wat het nu is. De fractie stelt dat men in Hilversum blij moet zijn als sommige veranderingen tien jaar worden gehandhaafd.

D66 stelt dat het Gooilandplein een duidelijke verkeersfunctie heeft.

Het **CDA** is van mening dat het Gooilandplein nu geen verkeersfunctie heeft. Zij vindt de muziektent op de Kerkbrink een voorbeeld van het veranderen om het veranderen. Elke verandering kost echter geld en ook daarnaar moet men kijken. De gemeente heeft namelijk niet zo heel veel geld voor de Centrumvisie, zodat er prioriteiten nodig zijn. Voor het CDA heeft het verbeteren van de winkels dan prioriteit boven het verplaatsen van de muziektent.

Leefbaar Hilversum vindt de visie van hele goede kwaliteit, veelomvattend en zeer voortvarend en complimenteert de wethouder en zijn ambtenaren daarmee. De aanhef van het voorwoord 'Een centrum om van te houden' kan wat de fractie betreft veranderd worden in 'Een leefbaar centrum om van te houden'.

De fractie sluit zich aan bij de opmerking van GroenLinks en Hart voor Hilversum over prioriteiten en de planning die ontbreken.

De concrete suggesties van D66 vindt de fractie in het algemeen goed. Uitvoering heeft concrete financiële gevolgen en gevraagd wordt wat de wethouder daarmee van plan is.

De bibliotheek zou naar de Kerkbrink moeten verhuizen en dat verhaal kwalificeert Leefbaar Hilversum als onzinnig. Auto's kan men daar namelijk niet kwijt.

€ 2 miljoen voor Museum Hilversum vindt de fractie te veel en dat ziet de fractie als een horecabestemming.

Fietsparkeren onder het maaiveld zou bij het Stationsplein kunnen gebeuren. Tot slot informeert de fractie naar het probleem van het GAK-gebouw op het Stationsplein en zij vraagt of de wethouder daarover ideeën heeft.

Wethouder **Voorink** zegt dank voor de complimenten. Mevrouw Drost heeft keihard aan de visie gewerkt. De organisatie is gevoegd naar sterpunten toe en het is daardoor voor hem heel duidelijk wie er nu aan het centrum werken. Dat vindt hij fijn en ook over de kwaliteit van de medewerkers is hij heel tevreden.

Vanaf het begin heeft hij geprobeerd de raad actief te betrekken in het proces. Niet alleen door de raad op de hoogte te houden, maar ook door actief te maken van de denk- en verbeeldingskracht van de raad.

Hij staat geen klassieke participatiestructuur met bijvoorbeeld klankbordgroepen voor, maar probeert nieuwe dingen. Een dag heeft hij met toppers op het gebied van stedenbouw en planologie door het centrum gelopen en een aantal commissieleden is daarbij uitgenodigd om mee te denken. Ook wil hij dat met mensen uit de vastgoedwereld doen. Ondernemers zijn vanaf de eerste dag betrokken, evenals mensen uit de horeca, de politie en andere mensen met een belangrijke rol in het centrum. Bewoners ontbraken. Zij zijn niet georganiseerd en zijn met te weinig in aantal. Wel zijn dat belangrijke stakeholders. Er is dus een bepaalde manier van georganiseerd overleg en daaruit zou een bewonersvereniging kunnen voortkomen. Via de website worden gestelde vragen beantwoord. De hele stad wordt uitgenodigd om mee te denken en hij staat open voor elke suggestie. Bewoners van andere wijken denken mee via wijktafels. De uitstraling moet zijn dat er wat gebeurt in het centrum.

De Centrumvisie is nog niet SMART, maar wel kan men hem houden aan wat de Centrumvisie over vier jaar opgeleverd moet hebben op het gebied van inwoners, leegstand, beleving van bezoekers en gastvrijheid.

De lesson learned uit het verleden is om geen allesomvattend beleid te hebben waarin de toekomst voor de komende 30 jaar wordt vastgelegd, waarna men constateert dat zaken zich toch anders ontwikkelen dan verwacht. Niemand had bijvoorbeeld de ontwikkeling van internet verwacht, waardoor het winkelen radicaal is veranderd. Men moet ook niet te ambitieus zijn, maar een beeld uitstralen, een aantal concrete dingen neerzetten en een aantal zaken afspreken die ook over twintig jaar nog waardevol zijn.

Ook op het gebied van verkeer is de laatste jaren nogal wat veranderd. Eenrichtingverkeer kent positieve elementen, zoals vrij liggende fietspaden, maar op dat punt is men wat doorgeschoten. Men moet op logische plekken de stad in- en kunnen uitgaan en naar de randen van het centrum geleid worden naar parkeerplekken. Er moeten logische plekken komen waar men de auto uit kan.

Voor fietsers moeten eveneens goede voorzieningen komen. De kwaliteit moet er over 20 jaar nog staan en het gevelfonds is er om de kwaliteit te verbeteren.

Een visie gaat erover waar de gemeente naartoe wil en niet hoe men dat wil betalen. De concurrentie tussen steden is groot. Een hoop trouwe bezoekers van het Hilversumse centrum is men kwijtgeraakt aan internet en Almere.

Voor de Emmastraat is er heel een duidelijk idee als verkeersloper naar het centrum toe. De andere aanloopstraten betreffen maatwerk. Daar gaat de gemeente met ondernemers in gesprek. Hilversum heeft zich met een aantal andere gemeenten aangemeld bij het pilotproject 'Aangename aanloopstraten'. Hilversum is daarbij gastheer van het kick off-event. De aanloopstraten worden niet opgegeven en niet wegbestemd. Dat heeft ook financiële consequenties als men dat actief gaat doen. Scherper kiezen voor kerngebieden en in de definitieve versie presenteren hoe ze er straks moeten uitzien vindt hij een goede suggestie.

GroenLinks pleit ervoor om dat punt in inspraak te brengen, omdat dat het debat verscherpt. Keuzen geeft men aan als mensen daarover iets kunnen zeggen. Zij pleit ervoor het kaartje met kerngebieden nu al op te nemen.

Wethouder **Voorink** gaat daarover nadenken en gaat na hoeveel werk het is om dat te doen.

Hart voor Hilversum raadt af om nu al met een concreet plan te komen, omdat kaartjes te veel tot focus leiden, terwijl men nu beter een brede visie kan hebben.

GroenLinks vindt het goed om visueel helder te maken wat men eigenlijk voor ogen heeft als men met bewoners in debat wil gaan. Dat stimuleert de discussie.

Hart voor Hilversum verschilt met GroenLinks van mening over de kwaliteit van de tekening.

Wethouder **Voorink** vervolgt dat meerdere steden worstelen met leegstand en een te fors winkelaanbod en daarvoor een unieke oplossing moeten vinden. Hilversum heeft ook unieke problemen en moet daarvoor ook unieke oplossingen vinden.

Volgende week volgt een brief over de planning in grote lijnen. Wat er gebeurt heeft ook te maken met het beschikbare budget. Er is budget vrijgespeeld, maar het is altijd te weinig en de realisatie duurt altijd te lang. Een doorkijkje van wat het gaat kosten behoort tot het uitvoeringsprogramma.

Een lijstje met 50 beeldbepalende panden komt naar de raad, maar behoort niet tot de Centrumvisie. Er komt een bestemmingsplan en een paragraaf in de Welstandsnota over het centrum. Daar worden de lessen uit het rapport getrokken. 50 panden verdienen volgens het college een status.

GroenLinks vindt dat de wethouder de raad moet overtuigen van het behoud van deze panden en wil daarover meer tekst zien.

Wethouder **Voorink** zal de raad daarvan overtuigen. In Den Bosch heeft een aantal restaurateurs zich verenigd in een gilde. De gemeente hoeft dat niet op te leggen.

De centrummanager en acquisiteur worden geen ambtenaren en betreffende verschillende mensen. Ze worden deels ook betaald door ondernemers in het centrum. De acquisiteur moet actief iets doen aan leegstand. De centrummanager heeft een bredere rol dan het bestrijden van leegstand en wordt deels betaald door ondernemers en deels door de gemeente.

Over de uitvoeringsprogramma's, budgetten en verkeersmaatregelen komt hij nog te spreken. Het laatste gebeurt in het kader van de Structuurvisie verkeer en vervoer. Over het op termijn leiden van het verkeer om het Langgewenst moet men in de Centrumvisie iets zeggen. Het college wil meer groen in het centrum, dat meer past bij Hilversum als tuinstad en een aangenaam centrum. De Emmastraat moet een groene loper naar het centrum worden. Het doel is om een logische route in het centrum te rijden. Het Gooilandplein is een belangrijk verkeersplein en wordt geen verblijfsplein. Bij de Havenstraat wordt wat betreft leegstand gedaan wat nodig is en niet wat mensen willen. De straat moet passen in de gang naar een compact centrum.

De **ChristenUnie** hoort over een compact centrum vaak dat wordt gefocust op een kernwinkelgebied. Wellicht ziet de wethouder mogelijkheden om de ondernemers van de aanloopstraten het centrum in te trekken.

Wethouder **Voorink** wil met ondernemers in gesprek om een goede plek voor hen te vinden als ze geen toekomst zien in aanloopstraten. De prijzen per vierkante meter liggen er lager, zodat ze voor startende ondernemers aantrekkelijk zijn. Als het centrum gaat bruisen is dat ook goed voor de aanloopstraten.

Hij kiest niet nadrukkelijk voor de auto, maar in het verleden is heel nadrukkelijk voor de fiets gekozen met vrij liggende fietspaden, waarbij werd gedacht een werkelijkheid te creëren.

Ook de auto, de voetganger en het openbaar vervoer zijn nodig en daarover wordt meer gezegd in de Structuurvisie verkeer en vervoer.

Wat betreft het naar Hilversum halen van Serious Request en The Passion is het een randvoorwaarde dat er een plein is waar dergelijke evenementen te hosten zijn.

Het integraal kijken naar het Langgewenst is nodig, maar hij wil daarmee in deze collegeperiode wel wat doen. De gemeente heeft wat dat betreft te vaak een 10 willen scoren. Als men probeert alle problemen op een plein op te lossen werkt dat verlamdend. Een perfect plan levert alleen frustratie op en heeft als gevolg dat er weer niets gebeurt.

Onderzoeken naar het verkeer lopen deels nog en zijn deels ook afgerond. Daarmee is er nog geen pasklare oplossing, omdat het een ingewikkelde puzzel.

Het Langgewenst en het Stationsgebied raken aan elkaar. De kleine spoorbomen zijn een essentiële sleutel in het gehele verhaal en daarvoor heeft hij nog geen pasklare oplossing. De verkeersonderzoeken bespreekt hij graag met de commissie.

De term 'genereus groen' vindt hij gastvrijheid uitstralen en mooi allitereren. De keuze voor bepaalde kleuren en materialen kan plaatsvinden en is een idee.

Het Langgewenst hoort bij het centrum en wordt ook als een los gebied behandeld.

De **VVD** wil bij de inspraak ook aan verwachtingsmanagement doen en duidelijk aangeven dat voor het Langgewenst een apart traject loopt.

De **PvdA** vraagt welke opmerkingen de wethouder nog meeneemt als input voor het raadsvoorstel.

Wethouder **Voorink** komt daarop schriftelijk terug, evenals op de uitvoeringsplanning.

De **SP** stuurt haar suggesties nog schriftelijk door.

Wethouder **Voorink** kondigt aan dat de muziektent van de Kerkbrink afgaat omdat aan dat gebied een andere functie wordt toegedicht.

Advisering

Alle fracties maken een voorbehoud.